

rječnici ovješeni na zid tako da se naravno mogu listati. Jedan Websterov, na engleskom, a drugi Rječnik stranih riječi, B. Klaića. Izborom objašnjenja pojmova kojima se operira na izložbi ključnim riječima nije se samo omogućilo posjetiocu da nešto nauči ili razjasni, već da uoči razlike u interpretaciji istih pojmova formulirane u različito znanstveno razvijenim sredinama. I da zapazi da termini »Krapina« i »Gorjanović« ne postoje u Websteru.

Još jedan značajan pomak učinjen je u vezi koncepcije kataloga izložbe.

Uz gotovo literarno napisan tekst o otkriću nalaza i ličnosti Dragutina Gorjanovića Krambergera, popraćeno fotografijama, pridodan je osim osnovne informacije i o značaju zbirke i nalaza i idejni scenarij izložbe. Njegovim čitanjem utvrđujemo da je izložba vrlo jasno pokazala ono što je autor namjeravao. Odatle i njen veliki uspjeh.

ABSTRACT

New presentation possibilities of museum objects on the Example of the exhibition »The Prehistoric Krapina Man (Homo Krapiniensis), a Monument of World Heritage« Natural History Museum of Croatia, July 9th – 19th, 1987,

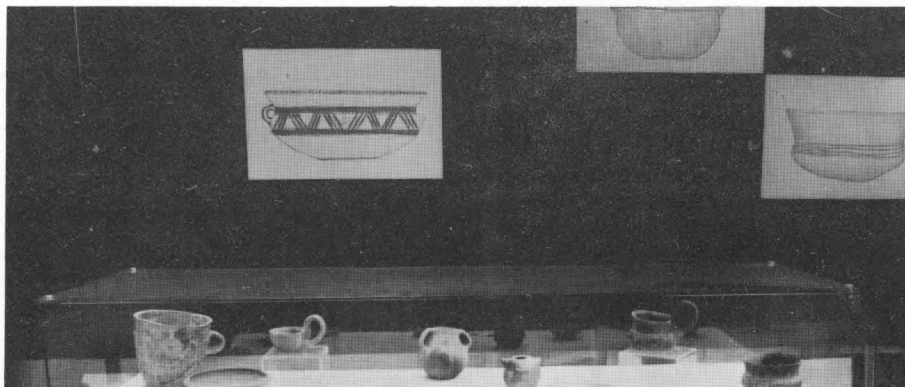
author of the exhibition: Jakov Radović, curator

display: Željko Kovačić, architect.

Višnja Zgaga

Sixty years after the first presentation of the internationally important excavation and monument of cultural heritage, the osteological material of the prehistoric Krapina Man (*Homo Krapiniensis*), it has once again been displayed in the Natural History Museum of Croatia on the occasion of the Zagreb Universiad. With its museological qualities the exhibition surpasses the ordinary setting. In some solutions it announces a revolution in the interpretation of the natural history material, as well as innovations in museology in general. In its concept the exhibition surpasses the mere museum object Neanderthal Man and his life and the period of the Mousterian culture. It brings out the subject matter related to the personality of its discoverer, Dragutin Gorjanović Kramberger, his methods of work and interpretation, as well as a more contemporary survey of the archaeological site and its value. The exhibition also illustrates a new relationship to scientific research and gives a culturological dimension to facts of natural history.

Detalj s izložbe **Nova arheološka nalazišta u Zemunu**

Šljunkara i asfaltna baza – nova arheološka nalazišta u Zemunu

Nikola Crnobrnja
Muzej grada Beograda,
Beograda

Priljeno: 20. 2. 1988.

Tokom 1985. i 1986. godine Muzej grada Beograda proveo je zaštitna arheološka iskopavanja na dva lokaliteta u Zemunu – Šljunkara i Asfaltna baza – izvan urbane celine Zemuna, uzvodno na desnoj obali Dunava na lesnoj završnici u kompleksu industrijske zone. Otkriveni su prilikom izvođenja zemljanih radova za instaliranje, najpre depozite šljunka (1985. g.), te asfaltne baze (1986. g.). Lokaliteti pripadaju sektoru odakle je potekao veći broj nalaza od vremena praistorije do srednjeg veka, u arheološkoj literaturi poznatom pod imenom I do III crna pumpa.

Za pohvalu je programsko opredeljenje Muzeja grada Beograda da nakon arheoloških istraživanja, kojima je rukovodila Svetlana Vranić, rukovodilac Praistorijskog odseka, (seoba naroda i srednji vek vodili su D. Mrkobrad i Z. Simić) istupi, u kratkom vremenskom intervalu po završetku iskopavanja, s prezentacijom bogatog arheološkog materijala.

Na Šljunkari je konstatovano višeslojno nalazište s materijalom iz ranog bronzanog doba, starijeg gvozdеног doba, latena, rimskog perioda, seobe naroda i srednjeg veka. Među nalazima ističe se ranobronzanodobski grob s prilogom od sedam keramičkih posuda i zlatnom dijademom ukrašenom tehnikom iskucavanja duž rubova. Nalazi su na izložbi popraćeni fotografijama, crtežima i skicama koje dokumentuju mikro i makrosituaciju. Stambeni objekti iz starijeg gvozdеног doba često prate ostave za hranu i kultne jame. U sklopu jednog objekta otkriven je jedan lonac-peć kao i veći broj keramičkih posuda. Latenski period takode je zastupljen nalazima keramike rasute u sloju. Iz vremena rimske epohe

konstatovan je jedan grob s prilogom (krstasta fibula).

Asfaltna baza, stotinjak metara udaljena od prethodnog lokaliteta, deo je naselja iz starijeg gvozdеног doba. Istražena je prilično velika površina (6000 m²). Otkriveno je oko 60 različitih objekata stambeni, ostave-silos i grobovi. Zahvaljujući velikoj površini jasno su uhvaćene konture urbane organizovanosti u okviru jedne veće zajednice. Kuće za stanovanje kružne su osnove s ognjištem ispred ulaza, s nastrešicom i pratećim objektima oko gabarita osnove. Reč je o jednom svakako većem naselju za koje možemo pretpostaviti da je zahvatalo i deo susednog lokaliteta na Šljunkari, na što ukazuje istovetan kulturni materijal vezan za starije gvozdеног doba. Otkriveni materijal reprezentovan je na izložbi većim brojem keramičkih posuda kao i predmetima od kosti i metala (dugmad, igle, udice i delovi konjske opreme).

Obuhvatanjem obilja materijala i dokumentacione građe, izložbom se naglašava značaj ovih višeslojnih lokaliteta za arheološku nauku, posebno praistoriju Zemuna, čime je dat celovit uvid s takoreći tek završenih iskopavanja, uz veliki broj podataka (legende i tumačenja vezana za hronologiju i upotrebu izloženih eksponata).

Izložba je priređena u Galeriji Doma JNA u Zemunu (11-31. januara 1988. godine), prostoru koji je namenjen za izložbu drugačijeg karaktera, uglavnom likovnog sadržaja. Jedna strana ovog prostora izlomljena je nizom prozora, a pod prostorije neumiren raznobojnošću mermernih pločica. Uočavajući neadekvatnost prostora, autor izložbe Svetlana Vranić zatvorila je prozore nizom panela i koliko-toliko, dobila određeniju i vizuelnu i prostornu konturu koju koristi za koncentraciju izloženog materijala.